

[Bjørn Elmquist]

så med sin beslutning i hånd, som vi har drøftet et par gange, kan sige: nå ja, men så modsætter vi os at sætte produktionen i værk. For der kan meget vel være tale om, at måske næsten alle NATO-lande synes, at det er i orden, og så nytter det jo ikke noget. Så kan vi, der måtte ønske det, jo ikke på den måde hindre kongressen i at vedtage finansierungsordningen.

I teksten til forespørgslen spørges: »Hvordan vil regeringen på NATOs kommende ministermøder bidrage til at forhindre udstationeringen af nye kemiske våben i Europa og dermed bané vej for en international aftale ...?« Det er jo et meget interessant spørgsmål. Indtil nu synes jeg, at vi her i debatten, med ganske få undtagelser, først og fremmest har beskæftiget os med den vestlige side, med USA-siden, med NATO-siden i det her. Vi har ikke været så meget inde på, hvad effekten af en eventuel NATO-beslutning og NATO-aktion vil være. Hvordan kan vi i en bredere sammenhæng hindre udstationering og mindske den risiko for anvendelse, der ligger fra østsiden? Der er en sammenhæng, der er forhandlinger, og det er jo det, som er regeringens mål på længere sigt – og jeg er sikker på med fuld opbakning fra hele folket – at sikre sig, at det heller ikke er noget, som vi risikerer at få i hovedet eller få anvendt fra den østlige side.

Der er mange komplicerede, meget svære overvejelser at gøre sig i den sag: vil produktionen af binære kemiske våben, som nogle af amerikanerne planlægger, fremme forhandlingerne med Øst, eller vil den ikke? Det minder om diskussionen om INF, om disse atommissiler, dobbeltbeslutningen fra 1979: dette her er måske noget, der lægger op til noget å la dobbeltbeslutningen i sin tid. Dengang var den daværende socialdemokratiske udenrigsminister, hr. Kjeld Olesen, meget glad for på regeringens vegne, på Danmarks vegne, at give sin tilslutning til denne dobbeltbeslutning.

Hvad med at gå ind i den komplicerede overvejelse? Den er kompliceret, den er ubehagelig, den er pinagtigt svær, fordi vi alle sammen er imod kemiske våben. Men kunne en beslutning om at iværksætte produktionen af disse nye binære kemiske våben fra amerikansk side måske gennemtvinge et bedre forhandlingsforløb i forhold til Østeuropa?

Derfor synes jeg, at formuleringen af forespørgslen måske uvillet lægger op til en langt, langt bredere diskussion af de her ting, end tilfældet har været indtil nu, hvor det kun har drejet sig om, hvordan vi kan sikre os, at kongressen træffer en beslutning, der er i overensstemmelse med det, som et flertal i dette folketing vil. Det er jo i denne ganske snævre del af emnet, som vi har bevæget os ned på, vi befinder os i øjeblikket. Jeg ved såmænd ikke, i hvilket omfang det bidrager til en seriøs, relevant og brugbar diskussion.

(Kort bemærkning).

Lasse Budtz (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Bjørn Elmquist, at forskellen mellem højrepartierne i dette ting og de øvrige partier – fra de radikale ud til venstre er jo, at vi dog prøver at gøre noget ved det, selv om vi ikke har regeringsmagten for øjeblikket, mens højresiden taler meget om, at det var da herligt, hvis vi kunne blive fri for nogle atombomber og nogle kemiske våben, men reelt foretager man sig intet. Så der er en meget stor forskel.

Jeg vil gerne oplyse hr. Bjørn Elmquist om, at hr. Kjeld Olesen, da han var udenrigsminister og tilsluttede sig dobbeltbeslutningen, reelt gjorde det med sorg. Han havde som bekendt foreslået, at den skulle udsættes et halvt år. Det må ministeren da vel også vide, selv om han sidder og griner.

Hr. Bjørn Elmquist siger også, at denne debat er overflødig. Det synes jeg i grunden er ret utroligt. Vi har forsøgt her fra talerstolen at gøre opmærksom på, at den amerikanske kongres gerne vil have et signal fra os. Det klarer man ikke med et hemmeligt møde i udenrigspolitisk nævn; det klarer man i fuld offentlighed, og det er det, vi er i gang med at foretage på dette punkt.

Jeg synes også, at det er nødvendigt at man via et offentligt møde i landets parlament prøver at sikre sig, at regeringen gør det, flertallet ønsker den skal gøre. Der er gode erfaringer for at prøve at sikre sig den slags ting, der er en god baggrund for det.

Og endelig vil jeg gøre hr. Bjørn Elmquist opmærksom på, at der ikke bliver tale om, at vi går engang i NATO. Der er andre lande, der er med os.

(Kort bemærkning).